

Joensuun kaupungin ohjeistus vaikutusten ennakoarviointiin

Ohjeistus vaikutusten ennakoarvioinnin tekemiseen:

Vaikutusten ennakoarvioinnissa arvioidaan valmisteltavaa asiaa ja sen tavoitteita ennakkoon määriteltyjen näkökulmien kautta (vaikutustyyppit). Tavoitteena on tuoda esille sekä lyhyet- sekä pitkäaikaiset vaikutukset. Vaikutusten ennakoarvioinnilla tavoitellaan läpinäkyvää päätöksentekoa.

Lainsäädäntö antaa perusteet vaikutusten ennakoarvioinnille. Muun muassa kuntalain 1 § ja 115 §, terveydenhuoltolain 11 § ja maankäyttö- ja rakennuslain 9 § ohjaavat vaikutusten ennakoarviointia.

Kuntaliitto on antanut ohjeistuksen vaikutusten ennakoarviointiin. Joensuun kaupunki soveltaa ennakoarviointiprosessissa Kuntaliiton ohjeistusta seuraavasti:

1) Valmistelija ratkaisee, tarvitaanko ennakoarviointia vai ei.

Ennakoarviointi tulee kuitenkin tehdä aina, kun valmisteltavalla asialla on merkittäviä vaikutuksia seuraaviin:

- eri ikäisiin kuntalaisiin sekä sukupuoleen ja sosiaalisiin vaikutuksiin
- vammaisiin huomioiden eri vammaisryhmät
- kaupungin organisaatioon ja henkilöstöön
- kaupungin talouteen
- ympäristöön
- yrityksiin

Valmisteltavat asiat voivat liittyä mm palveluverkkoon, kuntalaisten elinoloihin ja elinympäristöön, alue- ja yhdyskuntarakentamiseen, energiatalouteen, liikkumiseen, kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriympäristöön ja rakennettuun ympäristöön.

2) Vaikutusarvioinnin tekeminen. Tunnistetaan, arvioidaan ja kirjataan vaikutukset. Tarvittaessa

---

tarkastellaan asioita monialaisesti ja moniammatillisesti ja kuullaan kohderyhmää.

3) Kirjataan vaikutusten johtopäätökset.

4) Vaikutusarviointi otetaan huomioon valmistelussa ja päätöksenteossa.

Ennakoarviointia ei tarvitse tehdä silloin, kun kyseessä on mm.

- talousarvio
- valtuustoaloite
- oikaisuvaatimus
- viranhaltijapäätös
- tiedoksi merkittävä asia
- viranhaltijan nimeäminen
- konsernistrategia ja strategian toteutus
- kaavaprosessi (tehdään maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti)
- lautakunnan toimialaan kuuluva erityisasia, kuten yksilöhuoltojaoston asia
- asia, jolla ei ole merkittäviä vaikutuksia kuntalaisen hyvinvointiin ja terveyteen, tiettyyn väestöryhmään, kunnan talouteen, yritystoimintaan, henkilöstöön, johtamiseen ja ympäristöön

Valmistelija tuo esille ennakoarvioinnin johtopäätökset sekä huomioi nämä asian valmistelussa sekä päätösesityksessään. Mikäli valmisteltavalla päätöksellä on useita toteutusvaihtoehtoja, tulee ne tuoda ilmi ja perustella johtopäätöksissä.

Joensuun kaupunki on osana Lapsiystävällinen kunta -työskentelyä sitoutunut tekemään lapsivaikutusten ennakoarviointia osana lapsia koskevaa päätöksentekoa. Lapsivaikutukset kirjataan Kuntalaisvaikutukset -lomakkeelle omaan kohtaansa. Huomioitavaa on, että merkittävässä hankkeissa lapsivaikutuksia tulee koota laajasti hyödyntämällä moniammatillista yhteistyötä ja eri lähteitä.

Laajan lapsivaikutusten arvioinnin prosessikuvaus:

1. Kootaan asiantuntijaryhmä ja kartoitetaan olemassa oleva tieto (esim. alueelliset tilastot, kouluterveyskysely, edelliset lapsivaikutusten arvioinnit vastaavista päätöksistä jne.)
2. Kerätään puuttuva tieto (tutkimukset, asiantuntijalausunnot, lasten kuuleminen...)
3. Tehdään tiedon pohjalta ratkaisuvaihtoehtojen punninta, jossa tunnistetaan vaihtoehtojen positiivisia, neutraaleja ja negatiivisia vaikutuksia. Vaikutuksia tarkastellaan lasten oikeuksien toteutumisen näkökulmasta.
4. Tuotetaan suositukset jatkovalmistelua varten ja raportoidaan arvioinnin tuloksista päätöksentekokeilimille

PERUSTIEDOT VAIKUTUSTEN ENNAKKOARVIOINTI KOHTEESTA

Asia:	Yksityistieavustusten pienentäminen 10%
Toteutusvaihtoehto 1	Yksityistieavustuksiin varattavaa määrärahaa pienennetään vuoden 2024 talousarviossa 10% vuoden 2023 määrärahaan verrattuna
Toteutusvaihtoehto 2	
Toteutusvaihtoehto 3	
Päätävä toimielin / päättävät toimielimet:	KRAKLTk/KH/KV
Arvioitu päätösaikataulu:	Joulukuu 2023
Valmistelijat:	Ari Varonen

Valitse vaikutusten ennakoarvointikohteet

Valitse mitä vaikutustyyppisiä haluat arvioida

1. Eri ikäiset kuntalaiset	☒ Kyllä
2. Vammaiset huomioiden eri vammaisryhmät	☐ Kyllä
3. Kaupungin organisaatio ja henkilöstö	☐ Kyllä
4. Kaupungin talous	☒ Kyllä
5. Ympäristö	☐ Kyllä
6. Yritykset	☐ Kyllä

1. ERI IKÄISET KUNTALAISET

1.1 Vaikutus erityisesti johonkin tiettyyn ihmisryhmään

Esim. opiskelijat, etninen tausta, kieli, erityisryhmä?

Yksityistieavustusten pienentämisellä on vaikutusta erityisesti yksityistiekuntien osakkaisiin, jotka ovat usein yksityistien vaikutuspiirissä asuvia tai maata omistavia tahoja.

1.2 Vaikutukset fyysiseen terveyteen ja turvallisuuteen

Lapset

Työikäiset

Ikäihmiset

1.3 Vaikutukset psyykkiseen hyvinvointiin ja ihmissuhteisiin

Lapset

Työikäiset

Ikäihmiset**1.4 Vaikutukset toimeentuloon****Lapset****Työikäiset**

Yksityistieavustusten vähentäminen voi lisätä yksityistieosakkaiden omarahoitusosuutta. On kuitenkin huomattava, että avustusmäärän pienentäminen on tarkoitus kohdistaa peruskorjausavustuksiin. Yksityisteiden päivittäiseen hoitoon ja kunnossapitoon tarkoitettu avustusosuus on tarkoitus säilyttää vuoden 2023 suuruisena. Koska vaikutus tulee kohdistumaan vain peruskorjausavustuksiin, niin vaikutukset kokonaisuudessaan jäävät vähäisiksi, sillä peruskorjausavustuksia on tähän saakka haettu vähemmän kuin määrärahavaraus olisi mahdollistanut.

Ikäihmiset

Kts. vaikutukset työikäisiin

1.5 Vaikutukset palvelujen saatavuuteen**Lapset**

Työikäiset

Ikäihmiset

1.6 Vaikutukset elinympäristöön

Lapset

Työikäiset

Ikäihmiset

1.7 Vaikutukset kulkuyhteyksiin ja liikkumiseen

Lapset

Yksityisavustusten pienentäminen voi vähentää yksityisteiden peruskorjaushalukkuutta yksityistiekunnissa. Tämä voi paikallisesti heikentää joidenkin yksityisteiden liikennöitävyyttä. On kuitenkin huomattava, että kaupungin avustusmäärärahaa suurempi merkitys yksityisteiden peruskorjauksiin on valtion myöntämällä peruskorjausavustuksella, joka kattaa usein noin 70 % peruskorjauskustannuksista.

Työikäiset

Kts. vaikutukset lapsiin

Ikäihmiset

Kts. vaikutukset lapsiin

1.8 Vaikutukset yhdenvertaisuuteen, tasa-arvoon ja sukupuoleen

Lapset

Työikäiset

Ikäihmiset

1.9 Vaikutukset mielekkääseen vapaa-ajanviettoon

Lapset

Työikäiset

Ikäihmiset

1.10 Jokin muu, mikä?

Miksi ei pyydetä lausuntoa?

Pyydetään lausunto tarvittavilta sidosryhmiltä

- Kyllä
 Ei

Avustusrahoituksen pienentäminen on tarkoitus kohdentaa peruskorjausavustuksiin, joita on aiemmin jäänyt käyttämättä. Tämän takia vaikutusten arvioidaan olevan erittäin vähäisiä ja vaikutukset on arvioitavissa arvioinnin tekijän käytössä olevilla tiedoilla.

Kuntalaisvaikutuksen johtopäätökset:

Yksityistieavustusten määrärahan pienentäminen kohdistuu peruskorjausavustuksiin, jolloin vaikutukset jäävät enintään hyvin vähäisiksi, yksittäisiin yksityistieihin kohdistuviksi. On mahdollista, että vaikutuksia ei ole lainkaan, koska aiempina vuosina avustusmäärärahaa on

jäänyt käyttämättä.

Lisää tarvittavat liitteet (lausunnot, raportit ym.)

4. KAUPUNGIN TALOUS

Kaupungin menot ja tulot

Yksityistieavustusten pienentäminen 10 % pienentää kaupungin menokehystä 32 000 euroa, millä on pieni positiivinen vaikutus kaupungin talouteen.

Investoinnit

Velkaantuminen

Vaikutus velkaantumiseen on marginaalinen, mutta lähtökohtaisesti menojen pieneneminen vähentää velkaantumisriskiä.

Tuottavuus ja tuloksellisuus

Jokin muu, mikä?

Talousvaikutusten johtopäätökset:

Yksityistieavustusten pienentäminen on talousvaikutuksiltaan positiivinen, mutta tarkasteltaessa yksittäistä avustuskohdetta vaikutusten voidaan todeta olevan hyvin vähäisiä.

Lisää tarvittavat liitteet (lausunnot, raportit ym.)

Ennakkoarvioinnista vastaava

Päivämäärä

pp.kk.vvvv

18.10.2023

Nimi

Ari Varonen

Anna se sähköpostiosoite minne vaikutusten ennakkoarviointi liitteineen toimitetaan * = on pakollinen kenttä

etunimi.sukunimi@joensuu.fi

ari.varonen@joensuu.fi